

Steinmetz
de Compaan

Jaarmagazine

2010

uitgave maart 2010

Samen
werken

Peter Deman 4
Parnassia en Steinmetz | de
Compaan slaan handen ineen

Mirjam Kazzaz en Vera Bruggeling 10
Gerichte ondersteuning
van verstandelijk beperkte
ouders geeft kinderen
een betere start

Samen met WZH en MCH Westeinde 6
"Een zegen voor onze
cliënten"

Samen met de Windas 7
Daar doe je het toch voor...

Daphne leert Maarten leren 8

Sabah Aolad M'Hand 12
Een betaalde baan bij
Steinmetz | de Compaan

Samen met Florence 14
"Enthousiastme trok me
over de streep"

De Joppe wordt dependance van
speciaal onderwijs De Witte Vogel 15

"Misschien maakt Gaby weer een
sprongetje in haar ontwikkeling."

Hans Hogeveen 16
Van een leeg bestaan naar
echt leven

Marc Dings 18
"Karin is mijn ankerpunt"

Wonen bij De Provenier 19

Christian biedt net dat
beetje extra steun 20

Samen met ROC Mondriaan 22
Eskalibur maakt mbo-
leerlingen enthousiast

Van de Raad van Bestuur

We willen ons leven niet door een ander laten bepalen, maar de regie over ons eigen leven hebben. En ook als we ouder worden, willen wij onze waardigheid blijven behouden. Dat geldt voor ieder mens en in misschien nog wel grotere mate voor mensen met een beperking. Dus dat is waar Steinmetz | de Compaan zich voor wil inzetten. Wij helpen mensen de regie over het eigen leven te verwerven en een waardevolle plaats in te nemen in de samenleving. Door ondersteuning op een heel persoonlijke wijze, vertrouwd, veilig en vakkundig. Dat is onze ambitie.

Met de verhalen in dit magazine willen we u laten zien hoe de organisatie en onze medewerkers invulling geven aan deze ambitie. U leest hier de ervaringen van de mensen zelf, in hun eigen woorden en met de beelden erbij.

Bijvoorbeeld de verhalen van Saba Aoula Mhand en Maaïke Nitrau. Beide illustreren hoe het in contact komen met andere mensen en een gerespecteerde plaats innemen in een bedrijf van enorme invloed zijn op het zelfvertrouwen en het gevoel van eigenwaarde. Mensen helpen met het vinden van werk of om op een andere wijze zinvol maatschappelijk bezig te zijn is een essentieel punt voor het welslagen van onze ambitie.

Wietse de Lege, Hans Waardenburg, Willem de Gooyer

In ons magazine kunt u een verhaal lezen over samenwerking tussen de zorgopleiding van Mondriaan en onze theatergroep Eskalibur, waarin leerlingen van de opleiding in contact komen met onze cliënten. Dergelijke projecten zetten mensen met een beperking in de maatschappelijk etalage. Het laat zien welk een waardevolle functie zij indirect kunnen hebben door de reactie die zij bij andere mensen oproepen.

Ook mensen met een beperking worden gelukkig steeds ouder. Door uitbreiding van onze kennis op het gebied van verplegings- en verzorgingsvragen, kunnen wij inspelen op hun behoeften. Zij behouden hun waardigheid en kunnen vaak in de eigen buurt een rol van betekenis blijven spelen.

Door de fusie met De Singels en Paus Johannes de XXIII is onze organisatie gegroeid tot een robuuste speler in ons werkgebied. Desondanks staat persoonlijke aandacht bij Steinmetz | de Compaan voorop en wordt deze geborgd binnen onze kleinschalige woon- en werkvoorzieningen.

Hoewel wij overtuigd blijven van de koers van ons beleid, zullen we de komende jaren rekening moeten houden met veranderingen in wet- en regelgeving die van invloed kunnen zijn op onze bedrijfsvoering. We zoeken mede daarom ook samenwerking met andere maatschappelijke organisaties, regulier onderwijs en werkgevers/werknemersorganisaties. Partijen die niet direct met zorg te maken hebben, maar die ons wel kunnen helpen bij het behalen van onze doelstelling.

Onze medewerkers zijn een onmisbare schakel in het realiseren van onze ambitie. Het is onze taak om hen toe te rusten voor deze, vaak ingewikkelde uitdagingen. Dit doen we door te investeren in de kwaliteit van medewerkers door scholing en ontwikkeling van competenties.

Of de kwaliteit van bestaan voor onze cliënten hierdoor verbeterd, toetsen wij regelmatig. In samenspraak met cliënten kijken we continu waar we verbeterlagen kunnen maken.

Willem de Gooyer,
Voorzitter Raad van Bestuur

Parnassia en Steinmetz | de Compaan slaan handen ineen

10 vragen aan Peter Deman

Peter Deman is arts voor verstandelijk gehandicapten en was twaalf jaar werkzaam in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. Sinds 2005 is hij manager zorg van het zorgprogramma Verstandelijke Beperkingen en Psychiatrie bij Parnassia.

Waarom zocht Parnassia samenwerking met Steinmetz | de Compaan?

"In 2003 startte Parnassia een zorgprogramma voor volwassenen met een verstandelijke beperking en een psychiatrische stoornis. Tijdens de ontwikkeling van een programma dat aangepast is aan de doelgroep, zochten wij aanvullende expertise bij Steinmetz | de Compaan."

Waarom een aangepast zorgprogramma voor deze doelgroep?

"Mensen met een verstandelijke beperking lopen meer risico op psychiatrische problemen. Deze worden niet altijd goed onderkend of juist behandeld. In de reguliere psychiatrie moet een patiënt zich vaak goed kunnen uitdrukken. Mensen met een verstandelijke beperking hebben daar soms veel moeite mee. Daarom hebben we Steinmetz | de Compaan gevraagd hun aanvullende expertise in te zetten in onze polikliniek."

Welke specifieke behoeften heeft de doelgroep van Parnassia?

"Mensen met een verstandelijke beperking hebben een specifieke benadering nodig als zij te kampen hebben met psychiatrische problemen. Daarom werken we binnen ons zorgprogramma vanuit een model waarbij biologische, medische, psychische en sociale aspecten worden meegenomen."

Afgelopen jaren heeft Parnassia de diagnostiek voor deze doelgroep verbeterd. Op welke manier?

"In samenwerking met Steinmetz | de Compaan maakten we onze diagnostiek nauwkeuriger, verfijnder. We kijken hoe hoog iemands IQ is, welke ontwikkelingsleeftijd iemand heeft en wat iemands mogelijkheden en onmogelijkheden zijn. Waar doen zich problemen voor, en waarom?"

Op welke manier zijn patiënten daarmee geholpen?

"Goede diagnostiek geeft aanleiding tot een volledig en duidelijk beeld over het functioneren van een patiënt. Hierdoor kunnen wij beter passende behandelingen aanbieden."

Ook aan het zorgaanbod van Parnassia is gewerkt met Steinmetz | de Compaan. Wat is het resultaat?

"Onze patiënten kampen vaak met allerlei maatschappelijke problemen. Sommigen zijn in aanraking gekomen met justitie, anderen hebben bijvoorbeeld moeite met hun opleiding, woonplek of financiële situatie. Door gebruik te maken van de expertise van Steinmetz | de Compaan, kunnen we gedetailleerder advies geven over mogelijke ondersteuning. Ook bracht de samenwerking andere vormen van behandeling."

Heeft dat al veranderingen met zich meegebracht?

"Er is binnen het zorgprogramma zelf, maar ook ruimer binnen Parnassia, een beter begrip ontstaan voor de invloed van de verstandelijke beperking op het psychiatrische beeld of het vaak moeilijk verstaanbaar gedrag van patiënten."

Nog meer ontwikkelingen?

"We ontwikkelden met orthopedagogen van Steinmetz | de Compaan een nieuwe behandelingsvorm voor getraumatiseerde patiënten, groepsbehandelingen voor mensen met een gering zelfbeeld en voor mensen met een stoornis in het autismespectrum."

Heeft Parnassia plannen om de verbetering in de toekomst voort te zetten?

"In de reguliere crisisopname van Parnassia worden mensen behandeld met allerlei ernstige psychiatrische stoornissen. Dat is geen veilige plek voor mensen met een verstandelijke beperking. Met Steinmetz | de Compaan bespreken we daarom de mogelijkheid om samen een specifieke kliniek te starten voor mensen met een verstandelijke beperking."

In welk stadium zijn deze plannen?

"Eind 2008 kregen we van de minister toestemming voor de bouw van een specifieke kliniek voor deze doelgroep. Door de crisis moesten de plannen echter even in de ijskast. Inmiddels hebben we ons geheroriënteerd en gaan we voor een kliniek op een bestaande locatie van Parnassia. Momenteel werken we aan een plan van aanpak. De plannen komen nu dus in een stroomversnelling."

*“Wij zochten
aanvullende expertise bij
Steinmetz | de Compaan”*

Project casemanager ketenzorg NAH

“Een zegen voor onze cliënten”

Blij verrast was Joke de Meris, nazorg- en preventieconsulent bij het MCH Westeinde, door het project waarmee Steinmetz | de Compaan samen met WoonZorgcentra Haaglanden (WZH) zich richt op nazorg aan mensen met niet-aangeboren hersenletsel.

“Hier is ontzettend veel behoefte aan”

“In het nazorggesprek bij mensen op de poli, zie je dat cliënten soms tegen allerlei problemen oplopen. Voor medische kwesties kunnen wij vaak oplossingen bieden, maar bij cognitieve problematiek ligt dat lastiger. Als nazorgconsulent stond ik dan in gecompliceerde situaties met mijn rug tegen de muur.”

Hulp accepteren

Bij een bijeenkomst over niet-aangeboren hersenletsel (NAH) afgelopen voorjaar, ontmoetten Joke en haar collega's Erik-Jan Kappers van Steinmetz | de Compaan. Hij vertelde hen over het project waarbij de organisatie nazorg biedt aan cliënten met NAH. “Een zegen voor ons en de cliënten,” verzucht Joke. “Het is vaak moeilijk om vanuit het ziekenhuis een goede plek te vinden voor mensen met gedragsproblemen. Daardoor moeten zij soms te lang in het ziekenhuis blijven. Hierbij kunnen we nu ondersteuning van het NAH-

casemanagement vragen.

Ook thuis lopen NAH-clients vaak tegen een breed scala van problemen aan. Als ik signaleer dat cliënten bijvoorbeeld in financiële moeilijkheden raken, hun huis verwaarlozen of de partner of mantelzorger overbelast raakt, nemen we na toestemming van de cliënt contact op met het NAH-casemanagement. Erik-Jan gaat bij de cliënt langs en zoekt samen met de cliënt naar een passende oplossing.”

Verademing

Joke vindt het een verademing dat ze nu weet waar ze terecht kan met NAH-clients die extra zorg nodig hebben. De casemanager neemt de huisbezoeken voor zijn rekening en onderzoekt of een cliënt elders al zorg ontvangt. Is er behoefte aan dagbesteding of ambulante zorg, dan wordt dat geregeld. Ook wordt het netwerk van de cliënt in kaart gebracht en is er aandacht voor de mantelzorgers.

“Soms treffen we schrijnende situaties aan, waar we niet veel aan konden doen. Nu kijken we samen waar de cliënt het best op zijn plek is. Daarbij werken we samen met verschillende organisaties via het regionaal coördinatiepunt NAH. We hebben gecombineerde afspraken met huisartsen, diëtisten, maatschappelijk werkers en de Stichting MEE. Zo zorgen we ervoor dat cliënten ons niet, bewust of onbewust, tegen elkaar uitspelen. We weten elkaar steeds beter te vinden en kunnen zo effectievere hulpverlening bieden.”

Kwaliteit

Het project loopt tot eind augustus 2010, maar wat Joke betreft wordt de pilot omgezet in een vast onderdeel van de dienstverlening van Steinmetz | de Compaan. “Deze dienstverlening is nieuw voor onze regio, en heel erg nodig. Het komt de kwaliteit van zorg zeer ten goede. Samen kijken we waar de cliënt het best op zijn plek is.”

Erik-Jan Kappers, casemanager ketenzorg NAH:

“Onze samenwerking met de CVA-afdeling van het MCH Westeinde verloopt erg soepel, dankzij wederzijds begrip, meedenken en een goede informatie-uitwisseling. De ziekenhuizen zijn nu de voornaamste doorverwijzers naar het NAH-casemanagement. We vermoeden dat er bij huisartsen veel mensen met NAH zitten die nog niet de meest optimale zorg krijgen. Contact leggen met huisartsen in Den Haag is dan ook een grote wens. Ook werken we aan een stevige samenwerking met gemeentes om beter toegang te krijgen tot hulp voor mantelzorgers en mensen met NAH met schuldenproblematiek. Verder streven we naar een keten waarin we het risico van mogelijke problemen al vroeg met cliënten bespreken, en waarbij we een aanbod hebben om hen te helpen voorkomen dat deze problematiek ontstaat.”

Daar doe je het toch voor...

De kinderen die zwemmen bij sportfondsenbad 'De Windas' noemen haar 'Juf Maaïke' en ze glimt van trots bij die benaming. Sinds november 2009 werkt Maaïke Nitrau als assistente bij de zwemlessen.

Onlangs werd het splinternieuwe moderne zwemcomplex 'De Windas' in Bergschenhoek geopend, met drie binnenbaden en een buitenbad. Het zwembad vervult een belangrijke maatschappelijke functie, zo vertelt manager Vera van Welzenis. "We proberen de drempel voor iedereen zo laag mogelijk te houden. Allerlei mensen komen hier om te zwemmen: schoolkinderen, zwangere vrouwen, bejaarden, therapiezwemmers. Maar mensen zijn ook van harte welkom om gewoon een kopje koffie te komen drinken of iets te eten in het restaurant."

Zwemassistentente

Iedere maandag en dinsdag zwemt een groep cliënten met een beperking bij De Windas. Zo werd contact gelegd met Marita Krop en Hugo Smits van Steinmetz | de Compaan. Vera: "Zij vroegen mij of er mogelijkheden waren om cliënten van de organisatie bij De Windas aan het werk te zetten. We kamen tot de conclusie dat we elkaar konden helpen. Maaïke kenden we al omdat ze bij ons zwemt. We vonden het erg leuk dat juist zij wel wilde komen assisteren bij de zwemles."

Als assistente is het de taak van Maaïke om de kindertjes te halen en brengen uit de kleedkamer. Ze haalt glaasjes water voor de badmeester en begeleidt de kindertjes naar de wc als ze moeten plassen. Vera: "Vroeger deed de zwemonderwijzer dat allemaal zelf, maar die kan zich nu helemaal op de zwemlessen richten. Maaïke loopt zo trots als een pauw in haar bedrijfskleding en met de portofoon rond het bad."

Vooroordelen

De zwemkindertjes op de maandagavond zijn inmiddels helemaal gewend. Vera: "In het begin durfde Maaïke niets tegen de kinderen te zeggen, maar nu is ze al veel losser. Ze krijgt ook meer overzicht. In het begin was ze gefocust op één kindje, maar nu ziet ze het ook als er meerdere kindjes aandacht vragen." De collega's moesten even wennen. Er moet haar soms iets duidelijker of op een andere manier uitgelegd worden. Ze heeft hulp nodig bij het klokkijken. Soms is er een misverstand. Een belangrijke rol is weggelegd voor badmeester Willem van Klaveren. Hij ondersteunt Maaïke bij haar werk en vertelt het andere personeel hoe zij met haar om moeten gaan.

"Op die manier leert het personeel zich aan te passen en rekening te houden met een ander", vindt Vera. "Ik vind het zo prachtig dat je de vooroordelen over iemand met een beperking helemaal wegneemt. De collega's lopen nu weg met Maaïke. Ze zien haar kwaliteiten. Hoe trouw ze is, altijd op tijd en altijd enthousiast en lief voor de kinderen. Het is de beste werkneemster die je maar kunt wensen."

Carrière

Vanaf vandaag gaat Maaïke ook op dinsdagavond werken bij 'De Windas'. Als het aan haar ligt, wil ze iedere avond wel komen. "Met de tijd kijken we of Maaïke misschien nog wat meer taakjes kan doen", aldus Vera. "In overleg met Willem en haar ouders kijken we of ze met kleine stapjes verder kan komen en nieuwe dingen kan leren. We willen er geen druk op leggen. We zien hoe belangrijk het is voor Maaïke dat ze een functie heeft en geaccepteerd wordt in het team. Dat geeft zoveel voldoening en daar doe je het toch voor. Ze is echt één van ons".

Daphne leert Maarten leren

Maarten is een fijne, slimme jongen van elf jaar. Hij heeft Asperger, een aan autisme verwante stoornis. Dat maakt dat hij moeite heeft met leren. Verbanden leggen en het kiezen van een goede aanpak zijn lastig als je Asperger hebt. Maar sinds Daphne Maarten hierin ondersteunt zijn de schoolresultaten aanzienlijk verbeterd. Dat geeft hoop voor straks, als Maarten de stap naar het middelbaar onderwijs zal maken. We lopen een ochtend mee op Openbare Basisschool Maria Montessori.

Lezen

Eerst overleggen. De hoofden bij elkaar. Hoeveel lezen we vandaag? Het wordt één hoofdstuk, vier bladzijden. Om de beurt lezen ze. Eerst Daphne, dan Maarten. Zoals afgesproken. Het verhaal is spannend, de woorden zijn soms moeilijk. Daphne let goed op. Ze luistert, corrigeert en helpt met het begrijpen van woorden. Maarten doet extra zijn best, speciaal voor de foto's.

Achter de computer

Maarten snapt de computer beter dan Daphne. Dat vinden ze allebei best grappig. Even later flitsen de woorden over het scherm. Je moet goed opletten en precies onthouden. Lastig, maar het lukt. Eerst zesentwintig woorden in een minuut. Dat is te weinig. Nog eens. Dertig woorden, dit keer. Maarten laat zich uitdagen door Daphne. Nog een keertje dan. Het gaat razendsnel. Zevenendertig woorden. Zie je wel dat je het kan!

Werken met gekleurde kaartjes

Drie keer heen en weer gelopen. Eerst een schrift vergeten. Toen de pen. Dan komen de kaartjes op tafel. Kleurige kaartjes vol woorden en begrippen. Maarten zoekt en vindt de verbanden. Een inwoner van Madagaskar is een Monagast. Dat wist zelfs Daphne niet. Maar dat geeft niet. Daphne is er voor andere dingen. Om Maarten te leren een les goed voor te bereiden bijvoorbeeld. Dat je je pen niet vergeet, of je schrift.

Daphne Ouwering is ambulante gezinsbegeleider van Steinmetz | de Compaan. Zij ondersteunt Maarten op verzoek van zijn ouders, die de ondersteuning financieren uit het Persoonsgebonden Budget.

“Mijn klasgenootjes zijn best wel jaloers dat ik een eigen juf heb”

vertelt Maarten stralend.

Die juf is ambulante begeleider Daphne Ouwering. Ze komt drie keer per week bij Maarten op school om hem te helpen met leren en structureren.

Het begint al met de vraag:

“Mag ik je feliciteren?”

Gerichte ondersteuning van verstandelijk beperkte ouders geeft kinderen een betere start

Zorg willen én kunnen bieden aan ouders met een verstandelijke beperking. Dat is het doel van de beleidsontwikkeling voor de zorg voor deze doelgroep. Praktisch begeleider Mirjam Kazzaz en orthopedagoge Vera Bruggeling zijn daar dagelijks mee bezig. “Het begint al bij de reactie op de mededeling: Ik ben zwanger!”

Waarom is die eerste reactie zo belangrijk?

Vera (links): “We hebben verstandelijk beperkte mensen in Nederland heel lang ontmoedigd om een kind te krijgen. De eerste reactie op een zwangerschap was vaak kritisch: “Is dat wel een bewuste keuze?” Daardoor trokken zwangere cliënten zich terug en raakten uit beeld. Maar het is juist onze taak om deze cliënt zo goed mogelijk te begeleiden. Daarvoor moet je natuurlijk wel in gesprek blijven. De nieuwe benadering is daarom te vragen: “Ben je er blij mee? Mag ik je feliciteren?”

Op welk gebied hebben deze ouders ondersteuning nodig?

Vera: “Allereerst bij de opvoeding. Door hun beperking kost het leven de ouders vaak al veel moeite, ze lopen op hun tenen. Als je er dan een kind bij krijgt, dat ook weer een ontwikkelingsachterstand heeft, is dat lastig.”

Mirjam (rechts): “Daarbij komt dat ze vaak weinig geld en een zwak sociaal netwerk hebben. Dat maakt je wereld heel klein. Om dan kinderen goed op te voeden is voor een verstandelijk beperkte moeder vaak een niet te overziene klus.”

Wat is het belangrijkste in de zorg voor deze doelgroep?

Vera: “De centrale vraag is steeds: “hoe zorg je dat kinderen veilig zijn?” Dat is echt een vak. Dat vak zijn we met elkaar, met vallen en opstaan, aan het leren. We moeten onze mensen ook toerusten, zodat ze zien wanneer een kind onveilig is, bijvoorbeeld.” “En hoe leer je een verstandelijk beperkte moeder hoe ze kinderen op moet voeden? Nog maar drie jaar geleden was het uitgangspunt dat zo’n cliënt niet leerbaar was, dus dan begonnen we er niet eens aan. Maar nu nemen we steeds meer stappen, door mee te doen, voor te doen. En elke stap die we nu zetten is een nieuwe stap, die we willen professionaliseren. Nu doen onze mensen het vaak op intuïtie. Dat is mooi, maar dat maakt het ook kwetsbaar. Kaders aangeven, is daarin belangrijk.”

Waarom is het juist nu nodig om op dit terrein beleid te ontwikkelen?

Mirjam: “Er zijn steeds meer gezinnen waarin de ouders, en vaak ook de kinderen, een verstandelijke beperking hebben. Vijf jaar terug kregen twee gezinnen ondersteuning, inmiddels zijn dat er al ruim dertig.” **Vera:** “En in die gezinnen zijn vaak meerdere mensen actief. Met elk een eigen visie en eigen inzichten. Dat werkt niet altijd goed. Door vast te stellen wat we willen bereiken en allemaal vanuit een gemeenschappelijke visie te werken.”

Zijn er ook concrete zaken ontwikkeld?

Mirjam: “Ja, ik begeleid elke donderdagmorgen een ouder-kindgroep. In zo’n groep maken ze contact met andere ouders en kunnen ze ervaringen delen. Praten over hun kindjes. Tegelijk leren we ze spelen en genieten met hun kleintjes.”

Wat maakt de ondersteuning zinvol?

Vera: “Het is positief als een kind een goede start kan maken met eigen ouders. Want ook deze ouders, hoe laag ze ook van niveau zijn, houden onvoorwaardelijk van hun kind. Ze kunnen ze misschien niet opvoeden, ze missen inzichten en kunnen misschien niet zo makkelijk geven. Maar die liefde is er. Dus hoe langer we hen kunnen motiveren om dat stukje te pakken en ze in die andere dingen als financiën en het omgaan met de kinderen kunnen ondersteunen, hoe beter het is. Dat is dan de winst.”

Jullie zijn zichtbaar blij met de aandacht binnen Steinmetz | de Compaan voor deze doelgroep.

Mirjam: “Ja, heel erg blij. Het uitgangspunt is: ze zijn zwanger, krijgen een kindje en daar willen we wat mee en daar kunnen we ook wat mee.”

Vera: “En we zien nu dat het leven het zelf kan doen, zoals ik dat noem. Als je het niet georganiseerd hebt, kunnen deze mensen het ouderschap niet zelf ervaren. Dat wij ouders met een verstandelijke beperking nu een kans geven en dat de kinderen zo een betere start krijgen, daar ben ik ontzettend trots op.”

Een betaalde baan bij Steinmetz | de Compaan “Als het slechter gaat met een bew

Een betaalde baan bij Steinmetz | de Compaan? Dat lukt mensen met een beperking steeds vaker. Gedacht vanuit inclusie, is dat de gewoonste zaak van de wereld. Sabah Aoulad M’Hand (21) kreeg met hulp van haar jobcoach een betaalde baan van 32 uur per week als huishoudelijk medewerkster op locatie de Aa.

woner, dan zeg ik dat tegen Hans”

Locatie de Aa een wooncomplex in Den Haag voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel (NAH). Sabah maakt schoon in de gezamenlijke ruimtes en de appartementen van bewoners die haar ingehuurd hebben. Ook heeft zij daar signalerende taken. Bij haar werk krijgt ze ondersteuning van jobcoaches van Werkroute. Voor die tijd ondersteunden ze haar bij schoolstages van de Inspecteur De Vriesschool (VSO ZMLK).

“Ik vind het leuk werk, maar wel zwaar. Ja, ja, ik moet meer pauzes nemen van jullie, maar daar heb ik geen zin in. Vroeger hielp ik mijn moeder met schoonmaken. Nu doe ik echt niets meer als ik thuis kom. Ik vind het vooral gezellig als iemand thuis is als ik kom schoonmaken in de appartementen. Iedereen mag mij en ik vind iedereen lief. Ja, echt! Ik heb ook een leuke brief gehad van de dochter van een bewoner. Zij is blij met mij. Alle collega's hebben die brief gelezen.

“Ik moest in het begin wel wennen, schoonmaken is zwaar werk”

Ook moest ik steeds nadenken wat ik mee moest nemen naar de appartementen. Nu is het makkelijk. Moesten ze aan mijn hoofddoek wennen? Ja, sommigen wel. Eén bewoner blijft iedere keer vragen “Je hebt een leuke doek, maar waarom draag je die?” Ik vind dat niet erg en geef altijd antwoord. Ik zeg dan, “Het is geen doek, het is een hoofddoek” en leg het uit.”

“Over een tijdje wil ik naar school, naar Mondriaan. Dan moet mijn Nederlands eerst beter zijn. Hoe lang duurt dat nog? Mijn jobcoach mag meer les voor mij vragen, een keer in de week is te weinig. Ik wil graag werken met kinderen of oude mensen. Maar geen mensen wassen.

Als ik zie dat het slechter gaat met een bewoner, dan zeg ik dat tegen Hans (Hans Hegi, locatiemanager). Ik heb vragen over hen, maar weet niet hoe ik het moet zeggen. In het Marokkaans weet ik het wel. Mijn Nederlands is héél slecht. Ja, ik weet het, ik heb in Marokko niet op school gezeten en hier maar een paar jaar. Toch vind ik mijn Nederlands niet goed. Ik wil geen tolk om mij te helpen. Die vragen ga ik op school leren, dan ga ik ze vertellen. Ik woon in Nederland en moet Nederlands spreken, toch?”

Het functioneren van Sabah en de jobcoaches volgens Hans Hegi, locatiemanager van de Aa:

“Sabah functioneert boven verwachting, omdat zij in staat is zelfstandig te werken, maar ook prima kan samenwerken. Mijn verwachtingen waren dat zij meer ondersteuning nodig zou hebben. De subsidiemogelijkheden hebben wel geholpen bij het in dienst nemen van Sabah. Ze zorgen voor meer waarborgen, waardoor je eerder voor deze optie kiest. De samenwerking met de jobcoaches verloopt prettig. Wat er nog verbeterd kan worden? De jobcoaches zijn met Sabah bezig om te werken aan haar loopbaanperspectief, maar kunnen het meer met mij delen. Het is voor mij onzichtbaar. Sabah kan nu heel zelfstandig werken, de jobcoaches komen daarom een keer per maand op werkbezoek. Ik had verwacht dat dit vaker zou zijn.”

Sabah Aoulad M'hand en Yvonne Faria

Werkroute en UWV

Werkroute, is de jobcoachorganisatie van Steinmetz | de Compaan en werkt volgens de methodiek Supported Employment. Werkroute is een door UWV erkende jobcoachorganisatie. Ze mag daarom een IRO (Individuele Reïntegratie Overeenkomst) aanvragen voor klanten met een Wajong of WAO/WIA-uitkering die een betaalde baan willen en aankunnen. Samen met de klant wordt het plan gemaakt en ingediend. UWV financiert ook jobcoaching. Bij schoolstages, bij het inwerken of zelfs permanent als dat de klant aangeeft dat hij dat nodig heeft. Daarnaast zijn er voorzieningen voor vervoer en aanpassing van de werkplek. Om werkgevers te stimuleren een arbeidsgehandicapte in dienst te nemen zijn er voorzieningen als: proefplaatsing, loonkostensubsidie, premiekortingen en minder loon betalen bij verminderde arbeidsprestatie. Hoe zit dat bij Sabah? Sabah had een IRO, maar had bij de start van haar baan geen proefplaatsing nodig. Zij kon binnen de proeftijd laten zien dat ze het werk aankon. Ook heeft Sabah in haar functie geen verminderde arbeidsprestatie. De jobcoach heeft de dienst Human Resource Management geattendeerd op de mogelijkheid van loonkostensubsidie en premiekortingen. Sabah heeft wel behoefte aan permanente ondersteuning van een jobcoach.

Begeleide werkplekken bij Florence

“Enthousiasme van cliënten en begeleiders trok me over de streep”

Wilma Buienhuis, Sjoerd Okkersen, Mariska Wijnands, Ricardo Nabibaks (v.l.n.r.)

Janny van den Ende, facilitair manager van Florence, was niet direct overtuigd. “Ik had wel gehoord van mensen met een verstandelijke beperking die bijvoorbeeld hun eigen restaurant runnen, maar ik had er zelf geen ervaring mee. Het enthousiasme van zowel de begeleiders als de cliënten van Steinmetz | de Compaan maakte me echter heel blij. Dat trok me over de streep. Ik dacht meteen: “Hier kan iets goeds uit voortkomen.”

Win-winsituatie

In juni opent Florence een nieuwe locatie woonzorgcentrum Uitzicht. Er komen 42 huurappartementen voor mensen met een thuiszorgindicatie, acht groepswoningen en plek voor twaalf somatische bewoners. “Onze ambities zijn hoog: we willen onze bewoners zoveel mogelijk service bieden. Maar als AWBZ-organisatie

hebben we beperkte financiële middelen. Een collega heeft contact met Peter Janssen, locatiehoofd begeleide werkplekken van Steinmetz | de Compaan, en wees me op de mogelijkheden. Peter bracht me vervolgens in contact met Steven Peters, locatiehoofd van leerwerkcentrum Dorrepaal. Toen werd duidelijk dat we hier een win-winsituatie van konden maken. De cliënten kunnen zich bij ons ontwikkelen in een reguliere baan, en wij kunnen hun inzet goed gebruiken.”

Vertrouwd

Koffie, thee en limonade schenken, broodjes verkopen, klanten serveren en afwassen: de cliënten van Dorrepaal nemen straks tal van werkzaamheden voor hun rekening bij Uitzicht. “Dat vindt allemaal plaats op de begane grond, mooi overzichtelijk dus. De cliënten kunnen steeds rekenen

De cliënten van leerwerkcentrum Dorrepaal zijn toe aan een nieuwe stap: een reguliere baan midden in de samenleving. Toen zorgaanbieder Florence bijzondere krachten nodig had voor woonzorgcentrum Uitzicht, kwam al snel een mooie match tot stand.

op de aanwezigheid van een van hun begeleiders. Zo hebben ze altijd een vertrouwd aanspreekpunt in de buurt. Daarnaast houden de begeleiders in de gaten hoe de cliënten vorderen. Als iemand goed aardt en zich verder kan ontwikkelen, dan zijn daar binnen de locatie mogelijkheden voor.”

Groeien

Janny is blij dat ze nu meer weet over de mogelijkheden van begeleide werkplekken. “Onbekend maakt onbemind. De cliënten van Dorrepaal zorgen ervoor dat wij onze ambities kunnen waarmaken. Door de komst van begeleide werkplekken bij Uitzicht, maken meer mensen kennis met de cliënten en hun werk. Wellicht groeit de samenwerking met Florence daarvoor wel in de toekomst, en vinden cliënten ook plekken bij onze andere woonzorgcentra.”

Peter Janssen, locatiehoofd begeleide werkplekken:

“Wij zijn ervan overtuigd dat de cliënten van leerwerkcentrum Dorrepaal klaar zijn voor de stap naar een baan in de samenleving. De samenwerking met Florence is dus een mooie ontwikkeling. Een mijlpaal, want ik verwacht dat we in de toekomst eenzelfde ontwikkeling zullen zien bij andere activiteitencentra van Steinmetz | de Compaan. Om meer cliënten in een werksituatie te brengen in de samenleving zijn natuurlijk wel bedrijven en organisaties nodig die bereid zijn om onze cliënten een kans te geven. Wat dat betreft is de samenwerking met Florence ideaal: er is een prettig klimaat met enthousiaste mensen.”

Yahya Aktas

SAMEN MET DE WITTE VOGEL

Ronald van Straaten

De Joppe wordt dependance van speciaal onderwijs De Witte Vogel

Gaby (10) is een vrolijke, levendige dame, vol energie. Door haar handicap heeft ze een ontwikkelingsleeftijd van 8 maanden en kan ze niet praten. Al zeven jaar gaat Gaby naar kinderdagcentrum de Joppe, een vertrouwde plek voor haar. Maar er staat verandering voor de deur.

De Joppe wordt een dependance van De Witte Vogel. Gaby maakt de overstap en zit dan dus op een echte school. Gaby's moeder, Christine Sijtsma, ziet het met vertrouwen tegemoet: "Het zal best even wennen zijn, maar op deze manier komt er meer geld vrij om Gaby betere zorg te bieden."

Meer financiële middelen

Enkele jaren geleden had een wetswijziging tot gevolg dat kinderdagcentra als de Joppe minder geld beschikbaar kregen. Daardoor moest onder andere bezuinigd worden op therapeuten. Door de Joppe onderdeel te maken van De Witte Vogel, komen er meer financiële middelen beschikbaar. Christine: "Nu komt er één keer per week een fysiotherapeut naar de Joppe voor Gaby, betaald vanuit onze ziekte-zorgverzekering. Straks staat er een multidisciplinair team voor haar klaar. Therapeuten kunnen dan beter onderling met elkaar afstemmen, wat de zorg zeker ten goede zal komen. Belangrijk, want deze kinderen hebben het heel hard nodig."

Oplossing

Om de switch naar het onderwijs te kunnen maken, komt er wel wat extra regelwerk op Christines pad.

"We moeten een indicatie aanvragen bij een andere instantie dan voorheen. Die hebben andere regels en procedures dan we gewend zijn. En Gaby heeft straks veel meer vakantie. Voor opvang in de vakantie kunnen we wel een indicatie krijgen, maar die is waarschijnlijk slechts dekkend voor zes weken. Daar zullen we dan een oplossing voor moeten vinden. Daarnaast ben ik heel benieuwd hoe de kinderen zullen omgaan met de schoolcultuur. Het regiem op een school is toch anders dan op een kinderdagcentrum, al zullen ze daar in de praktijk waarschijnlijk soepel mee omgaan."

Vertrouwd

Voorlopig blijft Gaby in ieder geval in haar vertrouwde omgeving op de Joppe, met veelal dezelfde begeleiders. Dat is fijn, want de Joppe is voor haar bijna thuis. "Haar dagen bij de Joppe zijn een belangrijk deel van haar leven. Ze zit lekker in haar vel en slaapt en eet goed; daar maak ik uit op dat ze het er naar haar zin heeft." Toch ziet Christine niet op tegen de verandering. "De meerwaarde is me volkomen duidelijk. Misschien maakt Gaby door de betere ondersteuning weer een sprongetje in haar ontwikkeling."

Sanne van Dam, begeleider bij de Joppe:

"Bij de Joppe komen kinderen met een ontwikkelingsleeftijd tussen 0,5 en 1,5 jaar. Ontplooiing en erbij horen staan centraal. In kleine stapjes werken we aan de ontwikkeling van taalvaardigheden, zelfredzaamheid, cognitieve vaardigheden en het sociaal-emotionele vlak. Dat doen we binnen een vast dagprogramma, met activiteiten die sterk gericht zijn op de zintuigen en het in stand houden van de motoriek. Ieder kind heeft een individueel plan, met eigen doelen om na te streven. Doordat de Joppe dependance wordt van De Witte Vogel, kunnen we methodischer gaan werken. Het geeft ons bijvoorbeeld de mogelijkheid om de muziekactiviteiten te laten geven door een muziekdocent, terwijl we dat voorheen zelf deden. Aan de andere kant maakt De Witte Vogel gebruik van onze expertise en ervaring met kinderen met een lage ontwikkelingsleeftijd. Zo leren we van elkaar."

Van een leeg bestaan naar

Een verstandelijk beperkte man, verslaafd aan electroshocks.

Het bestaan van Hans Hogeveen leek uitzichtloos. Tot hij in 2007 naar Den Haag kwam. Steinmetz | de Compaan gelooft in de mogelijkheden van ieder mens. Die benadering gaf Hans zicht op een echt leven.

“Wat is het leven van Hans toch verbeterd!”

een echt leven

Hans was een makkelijke peuter. Zolang je hem maar niet aanraakte of op schoot nam. Dan verstarde hij. En hij praatte niet. Vader en moeder Hogeveen waren er niet gerust op. In het UMC Groningen worden PDD-NOS en een angststoornis geconstateerd. Daarom gaat de kleine jongen naar een medisch orthopedagogisch kinderdagverblijf. "Dat was in die tijd uniek in ons land," vertelt zijn vader. Hans blijft er tot zijn negende jaar en is een van de weinigen die niet doorstroomt naar het speciaal onderwijs. Zelfs niet naar het ZMLK. "Er werd ronduit tegen ons gezegd: *'Hans hoort nergens thuis.'*"

Nergens thuis. Het lijkt het thema van de lange zoektocht naar een plek in het leven voor hun zoon. Hogeveen: "We hebben in al die jaren verontrustende zaken moeten aanhoren: *'uw zoon leeft op het niveau van een beest en heeft totaal geen sociaal gevoel,'* zei de een. *'Het is een mens, dus hij heeft gevoel,'* zei een ander."

Uit huis

In zijn pubertijd begint Hans spanning af te reageren door zichzelf te verwonden. Dat blijft lange tijd beheersbaar, maar als hij op z'n twintigste verhuist naar een instelling voor volwassenen gaat het bergafwaarts. "Hij kreeg daar geen rust. Leefde alleen maar in de huiskamer, soms aaiden mensen over zijn hoofd of raakten hem aan." Hans krijgt steeds vaker aanvallen waarbij hij, buiten zinnen, zichzelf verwondt. "Hij sloeg zichzelf in het gezicht. Tot het bloed eruit kwam."

De instelling probeert Hans tot rust te brengen met een zogenoemd Zweeds vest. Twintig uur per dag ligt hij ingesnoerd op bed. Hans vindt het verschrikkelijk. "Op een gegeven moment spoog hij bloed. Hij verbeet zijn tong van pure frustratie", herinnert zijn vader. De machteloze woede van Hans richt zich ook steeds meer op anderen. Daarom neemt de psychiater een drastisch besluit: Hans krijgt Electro Aversie Therapie (EAT), waarbij elektrische schokjes worden toegediend bij ongewenst gedrag. Het lijkt te werken. Hans is zo bang voor de stroomprikkels dat hij zichzelf niet meer slaat.

Maar niet voor lang. Op een gegeven moment bestaat het leven van Hans uit niet meer dan spanning opbouwen en weer afreageren met een vrijwillig verblijf in de isoleercel of een kleine stroomschok. "Zonder EAT kon het ook niet. Hans raakte eraan verslaafd, hij vroeg er op laatst zelf om." In deze uitzichtloze situatie gaan vader en moeder Hogeveen op zoek naar een uitweg voor hun zoon.

Controverse

Familie Hogeveen komt in contact met onafhankelijk zorgadviseur Erwin Wieringa. Een verademing. "Erwin stelde dat Hans niet menselijk werd behandeld. Hij zei dat hij Hans iets kon bieden dat hem misschien zicht gaf op een beter leven." Het blijkt een boodschap die **lijnrecht** ingaat tegen de benadering van de instelling waar Hans verblijft. Om Hans te helpen moet er een andere plek gevonden worden. Wieringa helpt, maar het blijkt nog geen sinecure. Hans is een moeilijk geval. De een na de andere afwijzing volgt.

Uiteindelijk brengt Wieringa de familie in contact met Steinmetz | de Compaan. "In 2003 zijn we naar Den Haag geweest en Hans was welkom." Door interne misverstanden en een vertraging in de toekenning van de financiering duurde het erg lang voordat Hans inderdaad naar het westen kon verhuizen. In 2007 is het zover. "De instelling in Drenthe wilde de behandeling met EAT niet afbouwen. Dus is Hans met die band om z'n enkel naar Den Haag gereden. Vlak voor de poort is hij ontkoppeld."

Hans wordt opgevangen op een nieuwe locatie, die Steinmetz | de Compaan speciaal voor hem in het leven heeft geroepen. Het zorgplan benoemt doelen als het vergroten van zijn wereld, het helpen in sociale contacten en het verbeteren van de kwaliteit van het bestaan. Hogeveen vertelt: "Hans had daar een heel afwisselend leven. Hij ging een paar keer per week zwemmen, hij ging aan het werk, veel fietsen. Die zelfverwonding is heel erg verminderd."

Beter

De aanpak van Steinmetz | de Compaan heeft een ommekeer betekend in het leven van Hans Hogeveen. "Hij is uit een soort gevangenis gekomen", zegt zijn vader. Hans woont inmiddels weer in de instelling in Drenthe. De benadering die in zijn Haagse periode is ingezet wordt daar nu voortgezet. "Ze doen heel veel met hem. En hij heeft een vriend waar hij regelmatig koffie mee drinkt. Je merkt dat hij veel beter in zijn vel zit. Zijn huidige orthopedagoge kent Hans nog van vroeger. Zij zei laatst nog: *'wat is het leven van Hans toch verbeterd.'*"

Karin is mijn ankerpunt

Kruiden en Qi Gong in plaats van staal en beton. Een hersenbloeding dwong bouwkundige Marc Dings om opnieuw te beginnen. Een ander mens met een nieuw leven. Marc is er blij mee. Ondanks beperkingen en met hulp van Senszorg-begeleider Karin Spanjaardt.

Voor en na. Het leven van Marc Dings bestaat uit twee delen. In zijn oude leven was hij werkzaam als bouwkundig projectleider. Een druk bestaan. "Ik maakte lange dagen, van acht tot acht. Op weg naar huis haalde ik bij Albert Heijn een diepvriesmaaltijd en een fles wijn. Elke dag. En in het weekend deed ik alvast de planning voor de volgende week." Je kan wel zeggen dat Marc leefde voor z'n werk. "Mensen die me van toen kennen zeggen dat ik het naar m'n zin had. Dat kan, ik weet dat niet meer. Maar waarom ik dan blij was met dat leven? Dat snap ik echt niet meer."

Toch staat die ene dag hem nog goed voor ogen. Het was een druilerige dag in januari 2006. Aan het eind van een lange werkdag vist Marc z'n pakje shag van de modderige liftvloer. Dan voelt hij dat er iets knapt van binnen. "Eerst leek er niks aan de hand. Ik ben nog naar Albert Heijn gereden. Maar vanaf dat moment ben ik een maand kwijt. Ik weet helemaal niets meer. Niet hoe ik thuis ben gekomen, niet hoe ik in het ziekenhuis beland ben of wie er op bezoek kwamen. Niets."

Twee donkere jaren volgen. Marc is vooral heel erg moe en heel erg boos. Toch probeert hij lange tijd om zijn werk weer op te pakken. Op het

architectenbureau krijgt hij alle medewerking. "Maar ik deed helemaal niets. Ik kon makkelijk een dag lang op één plek blijven zitten, zonder iets te doen. En ik had het niet eens in de gaten."

Groen

Marc's zicht is slecht sinds de hersenbloeding. Hij heeft ook moeite met coördinatie, planning en tempo. Daarom krijgt hij ondersteuning vanuit Senszorg Rijnmond. Vanaf september 2007 komt ambulante begeleider Karin Spanjaardt eens in de week langs. Ze helpt met praktische zaken als de administratie en het kopen van een bril. Of ze gaat mee naar instanties. En als Marc bang is voor eenzaamheid, helpt Karin hem zijn sociale contacten te onderhouden.

Karin was ook degene die Marc begin 2009 stimuleerde om aan de slag te gaan als vrijwilliger in een kruidentuin. "Als beloning kregen we eerst een uurtje yogales. De rest van de dag werkten we in de tuin. Beetje harken, beetje wieden. Ik had het er enorm naar m'n zin." Het werken in het groen bevalt Marc zo goed dat hij een volkstuin aanschaft. "Die tuin is echt een keerpunt geworden in m'n nieuwe leven. Ik heb daar alles in een weldadig stuk land. Echt een lot uit de loterij." Voor en na. De man die vroeger niet

kon wachten om een stuk groen te bebouwen geniet nu van het kweken van kruiden en vergeten groenten.

"Ja, je kan zeggen dat ik het baksteen, beton en staal heb ingeruild voor planten en kruiden. Mijn persoon en interesse is totaal anders, maar m'n intelligentie, daar is niks mis mee"

Levenskunst

Marc gelooft dat de hersenbloeding uiteindelijk goed voor hem is geweest. "Niet iedereen begrijpt dat. Maar mijn leven is nu heel inspirerend en energiegevend. Naast het groene gedoe ben ik ook steeds meer bezig met oosterse spiritualiteit. Via m'n broer heb ik kennisgemaakt met Chinese levenskunst, de Qi Gong, en later ook de Indiase variant, de Pranayama. Elke zondag doe ik aan Kriya, dat is een geleide groepsademhalingsoefening. Dat is echt heel belangrijk voor me. Het thuisbrengen van de qi of de prana, dat is een centraal punt in mijn leven." Marc maakt weer lange dagen. Net als vroeger. Maar hij vult ze met totaal andere zaken. In dat nieuwe leven is de ondersteuning vanuit Senszorg onmisbaar. Ook nu het beter met hem gaat. "Karin geeft me steeds een enorme stimulans. En elke week is ze er. Dat geeft rust. Ze is mijn ankerpunt."

Wonen bij De Provenier

In hartje Rotterdam ligt De Provenier. Een van de bewoners kwam hier ongeveer twee jaar geleden wonen. Hoe gaat hij om met de veranderingen die tot de verhuizing leidden? Heeft hij zijn plekje inmiddels gevonden? Een bewoner van De Provenier doet zijn verhaal.

“Nooit had ik gedacht dat ik hier zou komen te wonen. En nog steeds weet ik niet precies wat er gebeurd is, zo’n twee jaar geleden. Wat ik wel weet, is dat ik naar bed ging en de volgende ochtend niet meer wakker werd. Door mijn ziekte belandde ik in een coma van twee maanden. Nog een maand later drong de situatie pas tot me door: ik kon niet in het ziekenhuis blijven. Ik woonde bij mijn ouders, maar ook dat was door mijn ziektebeeld niet meer mogelijk. Mijn zus regelde dat ik bij De Provenier terecht kon.”

“Het was wel even wennen hier. Thuis was alles anders. Mijn kamer is niet erg groot en ik heb mijn bed nu in de huiskamer. Maar ik probeer er het beste van te maken en pas me aan aan de situatie. Ik ben blij dat ik een plekje heb gevonden en in ieder geval een dak boven mijn hoofd heb. Ik word hier goed verzorgd. Eén keer per week wordt mijn kamer schoongemaakt. ’s Ochtends komt er iemand van de begeleiding om me mijn medicijnen te geven. Ook zien ze wat ik nodig heb. Ik doe graag zoveel mogelijk zelf, maar soms gaat dat gewoon niet. Bukken is voor mij bijvoorbeeld erg lastig. Als een begeleider dan ziet dat ik moeite heb om mijn sokken aan te trekken, neemt ze dat snel van me over. ’s Middags komt er iemand langs met een kopje koffie. Soms neem ik te veel hooi op mijn vork en klappen mijn luchtwegen dicht. Mijn verzorgers zorgen er dan voor dat ik ga liggen, rustig blijf en zuurstof krijg.”

“Ik woon hier naar mijn zin. Iedere avond eet ik gezamenlijk met andere bewoners, het smaakt prima. Verder worden er veel activiteiten georganiseerd. We kunnen creatief bezig zijn, kaarten, samen koken, bingo spelen en sjoelen. De activiteiten zijn leuk, en ik vind het gezellig om met de andere bewoners te praten. Verder volg ik een computercursus bij het buurthuis, om een beetje bij te blijven.”

“Toch voel ik me soms down. Om wat me is overkomen, of omdat ik mijn vader mis die onlangs is overleden. Mijn verzorgers kennen me inmiddels wel en hebben het direct door als het wat minder met me gaat. Soms lijkt het wel of ze helderziend zijn! Ze hebben oprecht interesse in me, dat doet me goed.”

“Misschien dat ik in de toekomst in een van de aanleunwoningen van De Provenier kan wonen. Dat zou mooi zijn”

“Maar dat is nu vanwege mijn slechte gezondheid nog niet mogelijk. Nu is dit mijn plek. Ja, ik zit hier goed.”

Op verzoek van de cliënt is er geen naam vermeld en geen foto afgebeeld

“Ik ben blij dat ik een plekje heb gevonden”

Net dat beetje extra steun

Het is niet altijd vanzelfsprekend dat mensen die zorg nodig hebben, ook de weg vinden naar de organisaties die hen kunnen helpen. Daarvan is het verhaal van Fred (39), John (37) en Theo (35) de Groot een voorbeeld.

De drie broers, die een verstandelijke beperking hebben, wonen met elkaar in een eengezinswoning in de buurt van Delft. Sinds een jaar worden ze ondersteunt door Christian Kuijper van Steinmetz | de Compaan. Aan de eettafel, met een kop koffie en een zware shag onder handbereik, vertellen de broers over hun dagelijks leven. Christian luistert mee.

Fred, hovenier van beroep, schetst hoe het vroeger was, toen ze het nog helemaal alleen moesten rooien: *“Het ging niet zo best. De financiën, dat was moeilijk.”* De blauwe enveloppen van de belasting, de rekeningen van het elektriciteitsbedrijf en de telefoon, en dan nog alle andere post die om een reactie vroeg: het groeide hen boven het hoofd. Soms maakten ze de enveloppen maar gewoon niet open.

En dan het huishouden. John: *“Ik werk voor mezelf, en dan ook nog het huishouden doen. Dat lukte niet.”* Ook de andere broers waren druk met hun banen, en bovendien waren ze geen van allen gewend om het huis goed bij te houden.

Fred: *“We hebben het gewoon niet geleerd.”* Theo, lachend: *“We hebben nog foto’s van een paar jaar geleden. Wat een zooi was het!”* Ze zagen zelf wel dat het niet goed ging, en dat er iets moest gebeuren. Maar hoe ze dat moesten regelen, wisten de broers niet. Theo: *“Al die namen van die organisaties, die ken ik niet, hoor.”*

Zo modderden ze een tijdje door, tot een kennis hen hielp door bij een instelling voor maatschappelijke zorg aan de bel te trekken. Fred: *“Toen kwamen er een paar dames langs, die ruimden hier eerst op. Daarna kwam Steinmetz | de Compaan.”*

Persoonlijk begeleider Christian: *“We hebben eerst geïnventariseerd wat er aan hulp nodig was. Het bleek dat ondersteuning in de vorm van ambulante zorg het beste bij de mannen paste. Ze woonden hier al zelfstandig, en met deze zorg kunnen ze dat ook blijven doen.”*

Christian komt een keer in de week langs. Dan drinkt hij een kop koffie met de broers en praten ze bij. Hij houdt in de gaten of de rekeningen naar de boekhouder worden gestuurd, en hoort het als er problemen zijn. Ook is het huis tegenwoordig opgeruimd en schoon, de muren zijn zelfs onlangs fris wit geschilderd. John: *“We hebben zelf ook iemand geregeld die af en toe schoon komt maken.”*

“Eigenlijk doe ik helemaal niet zo veel,” zegt Christian. *“Ik spoor hen alleen aan om zelf de dingen te ondernemen die nodig zijn.”* Fred: *“Christian geeft ons een schop onder onze kont.”*

Iedereen lacht. De broers zijn het er over eens dat Christian hen net dat beetje extra steun geeft dat ze nodig hebben. Zodat ze wat meer controle hebben over hun leven. Bij het weggaan, zegt Christian tegen Fred, die een lelijk hoestje heeft: *“Ga morgen even bij de dokter langs. Doen hoor!”*

Op verzoek van de geïnterviewde broers zijn hun namen gefingeerd.

De voordelen van ketenzorg

De ketenzorg is een efficiënt netwerk waarin een reeks van partners met een uiteenlopende expertise elk een eigen rol spelen. De GGD heeft daarin een coördinerende en signalerende taak.

Hella Duivenvoorden van GGD Zuid-Holland West:

“De GGD zorgt ervoor dat alle partners die zorg verlenen bij een bepaalde cliënt, op de hoogte zijn van elkaars activiteiten. Hiermee wordt voorkomen dat mensen langs elkaar heen werken, of dat zaken blijven liggen. Meldingen van situaties waar zorg nodig is, komen over het algemeen binnen bij de GGD, die vervolgens bekijkt welke partnerorganisatie ingezet kan worden. Alleen in enkele gemeenten, waaronder die in het Westland, is dit anders geregeld. Hier ligt deze taak bij het meldpunt Bezorgd, maar ook in deze regio is de GGD betrokken bij vervuilingzaken waar een specifieke expertise vereist is.”

Samenwerkingspartners binnen de ketenzorg zijn onder andere de verschillende GGZ-instellingen, organisaties voor thuiszorg, de gemeentelijke schuldhulpverlening, het maatschappelijk werk, Steinmetz | de Compaan en andere organisaties die zich richten op hulpverlening.

“Ga morgen even bij de dokter langs. Doen hoor!”

Eskalibur maakt mbo-leerlingen enthousiast

“Eerst was ik wat huiverig voor verstandelijk beperkte mensen”

Theaterwerkplaats Eskalibur geeft workshops aan eerstejaarsstudenten van ROC Mondriaan. Dat doet wonderen tegen vooroordelen over mensen met een verstandelijke beperking. En het is nog gezellig ook.

Het Orakel is een Griekse tragedie. Het stuk werd geschreven door een jongen met Downsyndroom en opgevoerd door verstandelijk beperkte acteurs van theatergroep Eskalibur. Astrid Kraayeveld is docent verpleegkunde aan Mondriaan Zorg in Delft. Vier jaar geleden zag ze deze uitvoering tijdens het Haganum Festival. Ze was onder de indruk. Van het toneelstuk, van de acteurs en van de enorme positieve uitstraling van deze bijzondere groep mensen. En ze zag direct dat dit een mogelijkheid bood voor haar eerstejaarsstudenten verpleegkunde. Want deze jonge mensen kiezen niet zo gauw voor het werken met verstandelijk beperkten. Ze zijn er soms zelfs wat huiverig voor. Onbekend maakt immers onbemind. Nu is het juist een doelstelling van Eskalibur om het beeld van mensen met een beperking te verruimen. Daarom ontwikkelde de theaterwerkplaats jaren terug al een programma voor basisscholen. Kraayeveld's initiatief om workshops te verzorgen voor de mbo-studenten werd dan ook enthousiast opgepakt.

Inmiddels gaan alle Mondriaan-studenten verpleegkunde steevast in hun eerste jaar naar een toneelstuk van Eskalibur. Dat is voor de jongeren al een leerzame ervaring. Vervolgens komt een groep acteurs met begeleiding naar school voor de workshops dans en toneel. De studenten werken dan intensief samen met verstandelijke beperkte acteurs.

Samantha Swarts is zo'n eerstejaarsstudent verpleegkunde. Ze is echt enthousiast over de workshop van Eskalibur. *“Ik zat in een toneelgroepje. Daar was zo'n meisje. Ze was echt heel aardig en grappig. En toen we als groep zelf een toneelstukje moesten bedenken, had dat meisje echt allemaal goede ideeën.”* Klasgenoot Jim Landzaad was voor de workshop nog wat huiverig voor verstandelijk beperkte mensen. *“Eerst dacht ik, stage lopen daar lijkt me echt niks aan. Maar tijdens zo'n workshop zie je hoe die mensen zijn. Zo vrolijk en ze gaan heel goed met mensen om.”*

“Ik had echt een heel ander beeld. Nu lijkt het me echt gaaf om stage te lopen in de geestelijke gezondheidszorg.”

Niet alleen Jim en Samantha zijn overtuigd, de hele klas is positief over de workshops. Samantha vertelt: *“in het begin was er niemand die er zin in had. Maar iedereen danste mee en had de grootste lol.”*

De opzet van Astrid Kraayeveld is zonder meer geslaagd. Sinds Mondriaan Zorg samenwerkt met Eskalibur kiezen opvallend meer jongeren voor een stage in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. Tijdens die stage wordt het beeld completer en komen de studenten bijvoorbeeld ook in aanraking met mensen van een lager niveau. Dat kan natuurlijk alsnog tegenvallen. Maar door de workshops wordt deze tak van de zorg elk jaar weer positief op de kaart gezet. Dat is een goede zaak. Voor de studenten, voor Eskalibur en zeker ook voor de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking.

Locaties

Regio Haaglanden:

Den Haag, Rijswijk, Voorburg, Leidschendam, Wassenaar

Regio Rijnmond:

Rotterdam, Capelle a/d IJssel, Krimpen a/d IJssel, Schiedam, Vlaardingen

Zoetermeer

Westland

Delft

Lansingerland:

Berkel en Rodenrijs, Bergschenhoek, Bleiswijk

Zelf kiezen...

Zelf kiezen hoe je wilt leven, in en met de samenleving. Dat is van wezenlijk belang voor iedereen: ook voor mensen met een beperking en ouderen. Aan hen biedt Steinmetz | de Compaan ondersteuning, zodat zij zelf kunnen bepalen hoe ze wonen, werken en hun vrije tijd besteden.

Steinmetz | de Compaan is werkzaam in de regio's Haaglanden en Rijnmond, de gemeenten Delft, Lansingerland, Westland en Zoetermeer. Cliënten krijgen deskundige ondersteuning en kunnen voor wonen, werk en activiteiten kiezen voor een van de 193 locaties. Begeleiding aan huis, op school of op de werkplek kan ook. Steinmetz | de Compaan heeft een breed en gevarieerd aanbod, ook door de vele samenwerkingsverbanden met andere organisaties.

Op 1 januari 2010 zijn De Singels, Stichting Paus Johannes XXIII en Steinmetz | de Compaan gefuseerd. De drie organisaties hebben hun dienstverlening, kwaliteit en kennis gebundeld zodat we cliënten een divers aanbod van zorg en ondersteuning kunnen bieden én onze kleinschalige voorzieningen kunnen behouden. Bovendien zijn we met elkaar in staat om specifieke diensten te ontwikkelen die beter aansluiten bij de verschillende behoeften van cliënten.

Zo'n 3.300 professionele medewerkers van Steinmetz | de Compaan bieden ondersteuning aan ruim 4.000 cliënten. Maar cliënten zullen weinig merken van die grote organisatie. Want ondersteuning op maat betekent ook: met de menselijke maat. De ondersteuning blijft altijd dichtbij de cliënten.

Meer informatie over onze locaties is te vinden op www.steinmetzdecompaan.nl. Of neem rechtstreeks contact op met het clientinformatiecentrum 070 372 12 34.

Colofon

Jaarmagazine voor belanghebbenden, relaties en medewerkers van Steinmetz | de Compaan

Redactie

Jan de Roode

Interviews en teksten

Ingeborg Blessing, Emily May 't Hoen, Ineke Kouwenberg, Marieke van Seggelen, Annette Zeelenberg

Fotografie

Rob Boon, Marc Dings, Arenda Oomen, Wim van Ophem, Kelle Schouten

Vormgeving

Blue Lemon, Den Haag

Druk

Drukkerij Gianotten, Tilburg

Oplage

7.000 exemplaren

Adres eindredactie

Steinmetz | de Compaan
Postbus 162
2280 AD Rijswijk
070 371 12 12
j.de.roode@steinmetzdecompaan.nl

The image features a large abstract graphic on the left side, composed of overlapping green and blue shapes. The top part is a light green triangle, which overlaps with a darker green shape below it. To the right of these is a large, bright blue shape that curves upwards and to the right, filling most of the right half of the page. The background is white.

**Kennismaken met Steinmetz | de Compaan
in 6 minuten?**
Ga dan naar www.steinmetzdecompaan.nl
en bekijk onze film!